

camping Cres & Lošinj

...the finest camping in Croatia

Camping Cum Cane

Thomas je Smith jednom rekao: "Sloboda jednog pojedinca završava kod slobode drugog pojedinca". Poneki vlasnici pasa često očekuju i preveliko razumijevanje od svoje okoline. Dobrobit njihovih pasa važnija im je od dobrobiti njihovih bližnjih. Posljedice su takvog uvjerenja dalekosežne.

Evo primjera nekoliko slučajeva koji su se u kampu *Slatina* na otoku Cresu u Hrvatskoj dogodili 2006. - i to u razdoblju od samo dva tjedna!

Jedna vlasnica svog lovačkog psa nije nikada držala na uzici. Nakon nekoliko dana pas se zaletio u ovce koje su bile na paši i natjerao ih u more. Pritom su se neke ovce panično trčeci po oštrom kamenju ozlijedile. Stavite se na nekoliko trenutaka u poziciju seljaka. Taj seljak nema gotovo niša osim tih ovaca. I onda se pojavljuju po njegovu viđenju bogati gosti kampa i oštećuju ono malo što ima. – Pokušaji da se vlasnicu psa uvjeri u to kako se nesreća mogla izbjeći vezivanjem psa za uzicu nisu urodili plodom. Dva dana kasnije pas je opet slobodno trčao po kampu, «posjećivao» druge pse, neovisno o tome sviđalo li se to njima ili ne.

Jedna se starija žena teškom mukom kretala strmim puteljkom do plaže. Iznenada je s jedne parcele iskočio pas mješanac i počeo veselo skakutati po njoj. Vlasnici, koji su ostali sjediti uz roštilj, doviknuli su starijoj gospođi: „*Ne morate se bojati, on se želi samo igrati!*“. Međutim, žena je pala na pod i ozlijedila se. A da ne pričamo o tome koliko se je prestrašila. Jedna druga obitelj pustila je svog rotvajlera da noću luta bez uzice. Obilazio je druge pse koji su se dobro zbrinuti nalazili u svojim boksevima i koji su, naravno, počeli lajati. Kad su vlasnika idući dan upozorili na to, rekao je: „*Da, njemu je po noći prevruće pa ga ne mogu ostaviti u šatoru*“. Prijedlog da svog psa zaveže za uzicu izvan šatora, odmah je odbio. Jedan je drugi vlasnik vodio svojeg psa ovčara, koji je prema svakom prolazniku pokazivao izrazito napadačko i agresivno ponašanje, na neku vrstu probijanja kroz šikaru. Vlasnik nije bio u stanju držati psa koji ga je snažno vukao prema naprijed. Pas ga je doslovno vukao za sobom. Vlasnik je pri svakom susretu s nekim tražio u blizini stup oko kojeg bi više puta omotao uzicu. Kada su ga upozorili na to, odgovorio je: „*Zbog toga i izlazim uvijek tada kada na putu nema gotovo nikoga*“.

Međutim, probleme ne stvaraju samo veliki psi. Mnogi vlasnici pasa male rase svojim psima daju svakakve privilegije polazeći od toga da slabiji snažnijem ionako ne može ništa učiniti i da drugi jednostavno moraju podnositi stalan lavež. Uzvik „*Daj se konačni smiri, Floki!*“ često je samo alibi, prazna riječ bez ikakva učinka. Ti vlasnici zaboravljaju da među psima vladaju određena pravila. Režanje, određeno držanje tijela kao i lajanje se – slično kao i kod ljudi –

www.camps-cres-losinj.com

JADRANKA KAMPOVI d.o.o. Dražica 1, 51550 Mali Lošinj // Tel +385 51 661 124 // Fax +385 51 232 202
CAMPING SLATINA 51 556 Martinšćica // Tel +385 51 574 127 // Fax +385 51 574 167 // E-mail: info@camp-slatina.com
CAMPING BIJAR 51554 Osor // Tel +385 51 237 147 // Fax +385 51 237 027 // E-mail: info@camp-bijar.com
CAMPING CIKAT 51 550 Mali Lošinj // Tel +385 51 232 125 // Fax +385 51 231 708 // E-mail: info@camp-cikat.com

camping Cres & Lošinj

...the finest camping in Croatia

„smatra provokacijom“ koju neki pojedinci neće dozvoliti. Krivnju za reakciju većeg psa ne snosi on sam, već onaj pas koji je bio prkosan i koji je prekršio određena pravila. Već i određeno držanje ili fiksirajući pogled može na drugoj strani izazvati bijeg ili ofenzivno ponašanje. Kao vlasnik psa morate poznavati određene signale.

Uz to ide i činjenica da su i psi jedni drugima simpatični, odnosno antipatični. I zahtijevaju svoje pravo da ih se, između ostalog, ostavi na miru. Itekako je moguće da pas koji nije na uzici pristupi drugom psu na uzici s miroljubivim nakanama i da se s njim želi samo igrati. Ako tada dođe do svađe, vlasnik psa koji nije na uzici često će krivnju prebaciti na vlasnika psa na uzici s obrazloženjem da je njegov pas otrčao s miroljubivim nakanama.

Previdio je, međutim, da drugi pas nije želio zblizavanje i da je to i pokazao odgovarajućim signalima. Međutim, mnogi psi nisu danas više u stanju tumačiti signale koje im šalju pripadnici njihove vrste i ponašati se u skladu s time. To je jedna od fatalnih posljedica pogrešno shvaćena odgoja štenadi, personificiranih igara sa štenadi i općenito protuprirodnog držanja pasa. Ako se psima u fazi odgoja i u kasnijim fazama nikada ne da prilika da nauče poštivati «kritičnu distancu», kasnije će uvijek iznova stvarati probleme. Tko ima psa koji bez kontrole trči ususret nepoznatim ljudima i psima, čak i ako je motiviran miroljubivim namjerama, trebao bi privezati svojeg psa kako bi izbjegao takve konfliktno situacije.

Važno je poticati prirodno ponašanje gdje god je ono u službi domestikacije, socijalne integracije, ali i sigurnosti drugih. S druge pak strane treba iskoristiti sposobnost prilagođavanja u pasa kako bi se izbjeglo opasno ili ometajuće ponašanje. Psi itekako mogu, ne gubeći pritom na kvaliteti života, naučiti kako ne napadati ljude i druge pse; a lovački psi ne moraju baš piškiti po gumama osobnog automobila ili po susjedovu šatoru.

Suvremen odgoj pasa nudi odgovarajući način *know-how*. Međutim, tamo gdje nema razumijevanja, često se ne mogu očekivati ni promjene. Većina vlasnika pasa živi u uvjerenju da je njihov pas dobro odgojen, neproblematičan i da nikako nije opasan. Svima nam je dobro poznata rečenica: „Moj pas neće nikome ništa“. Ipak, stvarnost je drukčija. Kod pasa se opasnost ne može isključiti. Polazeći od te činjenice valja odgovoriti na pitanje o pravilima i obvezama. Stoga je potrebno poduzeti sve moguće mjere kako bi se izbjegle nesreće. Prvenstveno u kampu, gdje ljudi žive jedan do drugoga i gdje pojedine parcele nisu ograđene.

S pravnog, ali i moralnog gledišta nije ispravno da vlasnici pasa svojim psima daju neprilične slobode i svjesno ulaze u rizik da će njihovi psi nekoga ometati, ugrožavati i ozlijediti. Rizici su

www.camps-cres-losinj.com

JADRANKA KAMPOVI d.o.o. Dražica 1, 51550 Mali Lošinj // Tel +385 51 661 124 // Fax +385 51 232 202
CAMPING SLATINA 51 556 Martinšćica // Tel +385 51 574 127 // Fax +385 51 574 167 // E-mail: info@camp-slatina.com
CAMPING BIJAR 51554 Osor // Tel +385 51 237 147 // Fax +385 51 237 027 // E-mail: info@camp-bijar.com
CAMPING CIKAT 51 550 Mali Lošinj // Tel +385 51 232 125 // Fax +385 51 231 708 // E-mail: info@camp-cikat.com

camping Cres & Lošinj

...the finest camping in Croatia

u konačnici ogromni i sežu do doživotne tjelesne invalidnosti i smrti. U tom kontekstu ne treba ukazati samo na pravo čovjeka da mu se ne nanosi nikakva šteta, već i na njegovo pravo da se boji.

Čak i pas kojeg se vodi na kratkoj uzici ima samo uvjetno pravo na ta temeljna prava. Čak i kad ga se vodi na uzici, jedan veliki dio rizika preostaje. U pogledu tog preostalog rizika društvo je prilično širokogrudno prema vlasnicima pasa, čak i pored opće obveze držanja pasa na uzici. To ne bismo trebali zaboraviti! Ako vlasnici pasa svoju okolinu opterećuju više od onog preostalog rizika, ne treba se čuditi ukoliko okolina reagira osjetljivo. Stoga ne bi bilo samo prikladno, već i mudro, ponašati se u skladu prava na najveću moguću sigurnost (prema ljudskoj prosudbi). A najveću moguću sigurnost nudi isključivo pas koji je privezan na uzici.

Mišljenje kako psi koje se u određenim situacijama priveže na uzicu vode jedan i bijedan život, nije ništa drugo nego bajka. Takvi se argumenti često baziraju samo na vlastitoj nesposobnosti da se pas odgaja i drži na željen način. Prema jednom ispitivanju radi se prvenstveno o takvim ljudima koji se vrlo malo ili uopće ne bave svojim psom na interaktivan način, koji uzicu kategorički odbijaju i to često pokazuju na način da uzicu ni ne nose sa sobom. Upravo su psi takvih vlasnika oni koji često nisu ispunjeni zadovoljstvom i stoga svoj socijalni deficit traže kod drugih pasa i ljudi.

A upravo tu nailazimo na drugi problem. Mnogi vlasnici pasa drugim ljudima i vlasnicima naprosto nameću svog psa. Bez prethodnog odobrenja s druge strane puštaju svog psa da slobodno nasrne na drugu stranu. To može završiti dobro, ali i ne mora. Ali to nije presudno. Presudno je to što nitko nema pravo da protivno volji drugoga nameće nekome svoj oblik postupanja sa psom. Nitko nema pravo natovariti opasnosti drugim ljudima i psima. Zamislimo što se sve može dogoditi kada pustimo psa da slobodno trči prema drugima. Taj drugi pas može biti star, bolestan ili rekonvalescent. Već i naglo zaustavljanje kao reakcija na trčećeg, ljubaznog psa može nakon operacije dovesti do paralize ili egzitusa. Radi li se o bojažljivom psu, nametnuti susret može izazvati recidiv i poništiti rezultate višemjesečne desenzibilizacije. Često također psi bez uzice gnjave ili napadaju kuje koje se tjeraju. Uvijek iznova tada dolazi do neželjenih kopulacija koje su u rasnih pasa posebno problematične i koje su djelomično povezane s velikim financijskim gubicima.

Ovdje bi trebalo razmisliti o načelu krivnje. Neosporno je da svatko odgovara za svojeg psa! Tko pušta svojeg psa na mjestima gdje se nalaze drugi ljudi i psi da slobodno trči, neodgovorno ignorira prava drugoga. Što se tu može učiniti? Onaj tko sretne prolaznika, džogera, biciklistu ili nekog drugog vlasnika psa, trebao bi se ponašati na sljedeći način:

www.camps-cres-losinj.com

JADRANKA KAMPOVI d.o.o. Dražica 1, 51550 Mali Lošinj // Tel +385 51 661 124 // Fax +385 51 232 202
CAMPING SLATINA 51 556 Martinšćica // Tel +385 51 574 127 // Fax +385 51 574 167 // E-mail: info@camp-slatina.com
CAMPING BIJAR 51554 Osor // Tel +385 51 237 147 // Fax +385 51 237 027 // E-mail: info@camp-bijar.com
CAMPING CIKAT 51 550 Mali Lošinj // Tel +385 51 232 125 // Fax +385 51 231 708 // E-mail: info@camp-cikat.com

camping Cres & Lošinj

...the finest camping in Croatia

već izdaleka treba psa koji nije privezan uzeti k sebi, stati s njim uz rub puta, nakratko ga zavezati i čekati da drugi pas prođe pored njega. S odvezivanjem psa treba pričekati toliko dugo dok osoba koju smo susreli nije otišla dovoljno daleko. Sve je to potrebno učiniti i ako uz sebe imamo svjetskog prvaka u poslušnosti ili sportu jer to drugi pas ne zna i možda već ima neka loša iskustva. Neovisno o tome džoger ima pravo bojati se psa. Stoga moramo imati razumijevanja. Vidjet ćete da će druga strana u većini slučajeva odahnuti i da će Vam zahvaliti. Često ćete čuti još i pohvalnu primjedbu poput ove „*Kako Vas ovaj pas sluša*“. Ovim jednostavnim načinom ponašanja možete uvelike pridonijeti prihvaćanju vlasnika pasa u društvu. A Vaš će pas u nekoliko tjedana naučiti da će u slučaju prolaska prolaznika sam doći do Vas i sjesti.

Što se tiče susreta između pasa savjet glasi: kada susretnete drugog vlasnika psa, trebali biste ga, i prije nego što dođe do susreta pasa, upitati dijeli li on Vašu želju da se psi susretnu i očekuje li on ikakve probleme. Kako biste bili sigurni, oba psa ostat će na uzici još dok se pozdravljaju. Pojedini signali u njihovu ponašanje pokazat će hoće li susret, najvjerojatnije(!), proći bez problema ili neće (ako Vaš pas na uzici postane nasilan, to nije alibi, već biste takvo neispravno ponašanje trebali što brže ispraviti).

Sažmimo još jednom: sa svakog gledišta, moralnog i pravnog, pa čak i s etološkog gledišta, neodgovorno je uzeti sebi za pravo puštati psa da stalno šeće bez uzice i da drugim psima i ljudima nameće susrete. Poštivanje prava drugih, kao i odluka da se pse drži na način kojim ne predstavljaju opasnost za druge, podržava ideju o povremenom vezivanju psa za uzicu. Stoga mi i ne govorimo o «prisili vezanja psa za uzicu», već o «obvezi vezanja psa» koja se temelji na osnovnim pravima i koja bi trebala biti sama po sebi razumljivom i dobrovoljnom.

Pse bi stoga posvuda trebalo barem povremeno privezati. Iznimka su službene, ograđene livade za pse gdje psi mogu slobodno trčati. – Pesimistični izgledi za pse i njihove vlasnike? Nikako! S druge se strane uvijek iznova nađe prilika da se psu na odgovarajućem terenu dozvoli slobodno trčanje, ali pod uvjetom da je vlasnik spreman kod susreta s drugima pozvati psa i nakratko ga privezati. Osim toga postoje i uzice na namatanje koje daju slobodu kretanja od čak 5 do 8 metara. Postoji i mogućnost da se s psom vozi bicikl (nastavak za trčanje uz bicikl), da se s njim na nepritegnutoj uzici ide na džoging, da vozi kolica ili sanjke za pse (Sacco) i da mu se, *last but not least*, na sportskim terenima za pse omogući dovoljno trčanja i kretanja.

Povremeno vođenje psa na kratkoj uzici (do 1,5m) i na uzici na namatanje (najviše 8 do 10 m) nešto je što ne samo da se može tražiti od psa, već postaje veliko socijalno obogaćenje, pod uvjetom da je vlasnik uvježbao da ga njegov pas veselo i motivirano prati!

www.camps-cres-losinj.com

JADRANKA KAMPOVI d.o.o. Dražica 1, 51550 Mali Lošinj // Tel +385 51 661 124 // Fax +385 51 232 202
CAMPING SLATINA 51 556 Martinšćica // Tel +385 51 574 127 // Fax +385 51 574 167 // E-mail: info@camp-slatina.com
CAMPING BIJAR 51554 Osor // Tel +385 51 237 147 // Fax +385 51 237 027 // E-mail: info@camp-bijar.com
CAMPING CIKAT 51 550 Mali Lošinj // Tel +385 51 232 125 // Fax +385 51 231 708 // E-mail: info@camp-cikat.com

camping Cres & Lošinj

...the finest camping in Croatia

Dakle, tri su stvari važne:

- psa pravilno odgajati, počevši već od razdoblja kad je štene
- baviti se psom na prikladan način i u prikladnoj mjeri
- poštivati osnovna prava drugih ljudi i pasa.

Glavni razlog zbog kojeg vlasnici pasa uvijek iznova izazivaju interesne konflikte jest arogantna drskost koja drugim ljudima i psima nameće opasnosti i neugodnosti. Preduvjet za prihvatljivu koegzistenciju s društvom pretpostavlja da vlasnici pasa svoje ponašanje prema društvu usklade na prihvatljiv način.

Prof. Ekard Lind, Graz, ožujak 2007.

www.camps-cres-losinj.com

JADRANKA KAMPOVI d.o.o. Dražica 1, 51550 Mali Lošinj // Tel +385 51 661 124 // Fax +385 51 232 202
CAMPING SLATINA 51 556 Martinšćica // Tel +385 51 574 127 // Fax +385 51 574 167 // E-mail: info@camp-slatina.com
CAMPING BIJAR 51554 Osor // Tel +385 51 237 147 // Fax +385 51 237 027 // E-mail: info@camp-bijar.com
CAMPING CIKAT 51 550 Mali Lošinj // Tel +385 51 232 125 // Fax +385 51 231 708 // E-mail: info@camp-cikat.com